

حقوق تطبیقی زن در اسلام

مؤلفان:

خورشید غلامی - روح انگیز زاده رد مژدهی

تیرماه ۱۳۹۴

نارین انتشارات
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	: غلامی، خورشید، ۱۳۳۹
عنوان و نام پدیدآور	: حقوق تطبیقی زن در اسلام، خورشید غلامی و روح انگیز زادمرد مزدهی
مشخصات نشر	: گرج: نارین رسانه، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۸۰ ص.؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س. م.
شابک	: ۹ - ۲۷ - ۷۹۸۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
۱. ثبت	: کتابنامه: ۷۹ - ۸۰؛ همچنین به صورت زیر نویس.
موضوع	: حقوق زن - جنبه های مذهبی - اسلام - زنان در اسلام
چار پرواز	: ۱۱۷۷۶
ساده ت	: ۱۳۵۶۲۵۹
شناسه	: زادمرد مزدهی، روح انگیز، ۱۳۳۸ -
رده بندی کنگر	: ۷۱۲ ح ۸ غ / ۱۷۲ / ۲۳۰ BP
رده بندی دیویی	: ۲۹ / ۳۸۳۱
شماره کتابشناسی	: ۳۰۱۱۰

www.narein.com

عنوان کتاب	: حقوق تطبیقی زن در اسلام
نوبت چاپ	: اول
سال انتشار	: ۱۳۹۴
تیراژ	: ۱۰۰۰
قیمت	: ۴۰۰۰۰ ریال
ویراستار	: شکوفه نصرتی
طراح جلد	: نارین رسانه ۰۲۶۳ ۲۲۲۲۰۶۰ - ۰۲۱۶۷۰۰۰

www.narein.com

توزیع و پخش: انتشارات نارین رسانه

حق چاپ برای انتشارات نارین رسانه محفوظ می باشد

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۹
وضعیت زنان در جامعه‌ی عرب هنگام نزول قرآن.....	۱۱
مرور بر تاریخچه‌ی ارث زن در ایران.....	۱۶
ارث زن در ایران اسلامی.....	۱۶
ارث زن از دیدگاه اسلام.....	۱۹
گفتاری از گوستاو بونا دربار زنان غربی در قرون وسطی.....	۲۰
در چه زمانی زن حق فسخ پیوند زناشایی را دارد؟.....	۲۱
عیوب موجب حق فسخ.....	۲۳
کفر و ارتداد و تغییر دین.....	۲۶
نظر فقها در مورد کفر و ارتداد.....	۲۶
بحثی مختصر درباره قضاوت زن.....	۲۹
بحثی مختصر پیرامون سهام ارث.....	۳۳
گفتاری در معنای قیومیت مردان بر زنان.....	۳۷
گفتاری کوتاه در باب مرجعیت زنان.....	۴۱
رکن اصیل جامعه.....	۴۳
مسأله اجازه پدر.....	۴۴
حقوق زن در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.....	۴۹

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
زن از دیدگاه امام خمینی (ره).....	۵۰
مشارکت سیاسی.....	۵۷
تلاش فرهنگی.....	۶۰
مشارکت در نظام عمومی.....	۶۱
حضور در دفاع و تدارکات میدان نبرد.....	۶۲
حجاب و زیبایی روانی حجاب.....	۶۵
بررسی نظریات، تحولات و آمیز دربارۀ زن و دیدگاه اسلام در این رابطه.....	۷۱
نتیجه گیری.....	۷۸
منابع و مأخذ.....	۷۹
پانوشته‌ها.....	۸۰

مقدمه

انسان از گذشته‌های دور تا به امروز در پی آشنایی حقوق خویش و در جهت تأمین و تضمین آن همواره قربانی داده است، که پرداخت هزینه‌های سنگین در این راه به تدریج جامعه‌ی بشری را به سوی تنظیم و تدوین حقوق بشر هدایت نمود. اعلامیه‌های حقوق که سابقه‌ی تدوین برخی از آنها به قرن‌ها قبل باز می‌گردد، نمونه‌ای از تلاش انسان در این راستا می‌باشد. اساس موجودی است که آفرینش وی به زیباترین شکل ممکن صورت پذیرفته و خداوند خود را نسبت در آفرینش او تحسین نموده و بر همین اساس، جایگاه شایسته و والای او را مورد تأکید قرار داده است: «وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَخَلَقْنَا لَهُمُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ هُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا فَضْلًا»^۱

انسان که تاج کرامت بر سر او نهاده شده برتری او در جهان به روشنی اعلام گردیده و آنچه در آسمان و زمین است با اراده‌ی خداوندی در قبضه‌ی وی قرار گرفته است.

در این نگرش الهی، بر خلقت انسان سه محور آفرینش ویژه، جایگاه ویژه و اقتدار ویژه امری طبیعی بوده، به گونه‌ای که با توانمندی‌های سه گانه فوق معنا و مفهومی نخواهد داشت. به هر مرتبه‌ای که استعداد خدادادی انسان پیش‌تر باشد، دامنه‌ی استحقاق او نیز گسترده‌تر خواهد بود. به حکم آیه شریف «يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهُ زُجُجًا...»^۲ برابری زن با مرد در اصل هویت انسانی دلیل برابری آنان در سایر زمینه‌های زندگی است. از قبیل برابری در کسب علم و دانش، برابری در استقلال عمل، آزادی انتخاب، برابری در

۱- قرآن کریم، اسراء/ ۷۰

۲- قرآن کریم، نساء/ ۱

امور اقتصادی، برابری در مجازاتهای سرقت و زنا.

این نمونه‌ها نشانگر آن است که مرد و زن در حیثیت و حقوقی انسانی با یکدیگر برابرند. نکته‌ای که لازم است مورد توجه قرار گیرد، فرق میان تساوی و تشابه حقوق است. تفاوت‌های فراوان زن و مرد از لحاظ جسمی - روانی و احساسی سبب گردیده که اسلام بر پایه‌ی فطرت انسانی حقوق خویش را وضع نماید، با عنایت به این تفاوتها حقوقی برابر زن و حقوقی برای مرد قائل شود، که نتیجه‌ی آن برابری و نفی تمییز جنسی میان آنان است.

به تدریج شهید مطهری: آنچه میان طرفداران حقوق اسلامی از یک طرف و طرفداران پیروی از سیستم‌های غربی از طرف دیگر مطرح است، مسأله‌ی «وحاکم» و تشابه حقوق زن و مرد است و نه تساوی حقوق آنها. کلمه‌ی «تساوی حقوق» یک مارک تقلبی است که مقلدان غرب بر روی این ره آورد غربی، پیچیده اند... در نهضت عجولانه‌ای که کم‌تر از یک قرن اخیر به نام زن و برابری زن در اروپا صورت گرفت، زن هرگز حقوق تساوی با مرد پیدا نکرد؛ زیرا زن اگر بخواهد حقوق مساوی حقوق مرد پیدا کند، راه منحصرش این است که مشابعت حقوقی را از میان بردارند و برای مرد حقوقی متناسب با خودش قائل شود.

علت تفاوت‌های حقوقی در اموری نظیر ارث، طلاق، تعداد زوجات، ولایت، شهادت، قضاوت و اموری از این قبیل را باید در تفاوت‌های وجودی میان این دو جنس جست و جو کرد.

با توجه به مطالب مذکور در این کتاب سعی شده است تا مطالبی در خصوص وضعیت زنان در طول تاریخ و تفاوت‌های زنان و مردان در گذشته و حال و همچنین مطالبی پیرامون حقوق زنان از منظر فقهی و حقوقی و در قسمتی دیگر از زاویه اجتماعی ... ارائه شود.